

ВЕЛИКА СРБИЈА

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, АВГУСТА 1997.
БРОЈ 393 ГОДИНА VIII

У овом броју:

- Др Никола Поплашен:
ЧЕКАМО ОДЛУКУ СУДА

3

- Интервју
ДОКТОР РАДЕ КАЛАМАНДА

4

- Теслић у РС:
ДРЖАВНО ПАСТОРЧЕ

8

- Стамбени пороблеми бораца:
ПОВРАТАК У ЗЕМУНУЦЕ

10

- Да се не повјерује:
ОРДЕН ДЕЗЕРТЕРУ?!

12

Оснивач и издавач:
Српска радикална странка
Републике Српске

Предсједник
редакцијског колегијума:
Др. Никола Поплашен

Главни и одговорни
уредник:

Миодраг Ракић

Замјеник главног и
одговорног уредника:
Огњен Тадић

Уредник ДЕСК-а:
Радован Јовић

Техничко уређење листа:
Дане Бранковић
(технички уредник)
Огњен Тадић
(ликовно рјешење)

Издавачки савјет:
Станко Бобић,
Дане Бранковић,
Драган Јовановић,
Милорад Мирчић, Томислав
Николић,
Алекса Перановић, Мирослав
Радовановић, Мирко Спаић и
Мирјана Шаиновић.

Штампа:
"Графичар" Добој

Маркетинг:
адреса:
Светозара Марковића Ц
телефон/телефакс:
078/38-886
жиро рачун: 30-500-670-4-58
(за Велику Србију)

"Велика Србија" је рјешењем
Министарства за информације
у Влади Републике Српске
број 01-489/96 од 18.12.1996.

године уписана у
Регистар јавних гласила под
бројем 28.

Овај број је припремио ОО
СРС Теслић, а уредио га је
Душан Кузмановић.

РИЈЕЧ УРЕДНИКА

ЗАШТО НОВИНЕ РАДИКАЛА?

Протеклих година у Теслићу је било доста идеја о покретању локалних новина али изузев предузећа "Борја" које је издавало фабрички лист, нико други се није одважио на овај подухват. Новине које концептом и садржајем превазилазе границе фабричког круга по први пут, у Теслићу, ће издати Српска радикална странка. Иако ће овај првенац поникнути у сезони изборне кампање, његово излагање није срачунато само на краткорочне предизборне ефекте, већ оснивач листа има амбиције да овим бројем удари темеље за будуће теслићке новине.

У протеклим временима а посебно у тек завршеном или полузавршеном отаџбинском рату, српском народу су се догодиле многе трагедије, добрим дијелом и зато што није било довољно информисан. На жалост, стање ни данас није боље. Ми смо и даље неинформисан народ а неинформисаном народу свашта се може догодити. На жалост и догађа се.

Информисање како појединца тако и народа нема сврху, како се обично мисли, да засити нечију радозналост или да се публика наслађује слушајући вијести о цркавању туђих крвава. Већ, напротив. Информисање је у оворменом свијету, веома сложених односа и несагледиво брзих промјена, постало услов опстанка. Наш живот се одвија у толико сложеним процесима, да људи и народи који не буду свестрано информисани, не само да неће моћи доносити ваљане одлуке, него једноставно неће моћи живјети.

Информисање је поодавно престало да буде нешто као разонода, или као нешто што се конзумира након напорног посла. Оно све више постаје услов за било какав посао па и за сам живот.

А како у Теслићу ствари стоје са информисањем?

Најискреније говорећи, ту нема никаквог информисања. Засад на том послу у Теслићу раде двије лакирице. Једна је локални радио а друга локална телевизија.

Цијенећи по ономе што се види и чује из тих медија, њихова намјена и није да јавно информишу народ, већ да рекламирају властодрице и њихове пајтосе, те да лакирају и маскирају њихову неспособност, безобразлук и лоповлук као богомдане врлине. Да њихове пијанке на рачун јадне и мршуваве државице прикажу као важне историјске скупове. Да се што више лажно додворе честитој Српској православној цркви, приказујући вјерске скупове као својеврсну естрадну сцену, претрпану мноштвом глумаца и театарних православаца од којих поштен Србин не може да се на миру помоги богу.

Они не прате животне патње и муке обичног српског јадника. Нема их са микрофоном на шалтеру апотеке да емитују шокантне призоре несрећника који одустају од куповине лијекова за које немају довољно пара (да ли то ипдје има у свијету). Нема их у разговору са изгладњелим пензионером. Нема их у разговору са разочараним ратником, који се никако не ослобађа осјећаја да је преварен и

остављен (и да су његову шуму исјекли). Нема их у разговору са огорченим радником, који три мјесеца није добио плату а када је за њу питао, директор му каже, ако ти није добро (ако му није добро) узми књижицу и ИДИ.

Нема их да чују глас ојађене домаћице која се свако јутро враћа из куповине закнута и на ваги и на курусу и на кукуру а подразумијева се без икаквог рачуна тако да свој јад ником не може документовати. Нема их у разговору са домаћином који је синоћ нахранио благо а јутрос затекао празну шталу јер су је лопови током ноћи зналачки испразнили а којима нико не стаје у крај. Нема их да чују тугованку мјесног активисте који с дубоким презиром прича да је у мјесној заједници све покрадено. Нестао је и цријеп и шигла и салонит и рундајз и челична травезна и трафо станица и телефонски кабел и дрвена грађа од мјесног објекта, и пречке од далеководних стубова и Омеров трактор је неко отјерао и Рамизова косачица је негдје отпузала и још којешта је бестрага и с трагом нестало. На сву срећу само последњи слој асфалта још нико није огулио. Нема их да искритикују мањкавости у законским пројектима или промашене мјере органа власти. И тако даље, нема их, нема.

Али, кад би неки странац судио по слици коју стварају наши локални и други медији, помислио би да је дошао у земљу највећег напретка и благостања. Помислио би да је ово пуно срећан и богат народ. На све стране он би запазио гозбе, пијанке, весеље, промоције. Не би могао проћи а да не загне за обиљежавања неке радне побједице или неког јубилеја. Упознао би слатке осмјехе многих успешних компанија и трејдова. Чуо би понешто и о економским и социјалним проблемима али уз научно-фантастично образложење да ће то бити уклоњено када се проведе приватизација. Једино му нико не би рекао да је приватизација већ завршена и да су све приче око тога чиста зајабанџија.

Жртве режимског информисања већ се почињу засипати вијестима о градњи пруга, асфалтних путева, аеродрома, нових телефонских прикључака и мноштвом других охрабрења.

Пред изборе ће се наћи паре и за плате и за пензије. Застаће се и са искључењем струје а можда однекуд из земље избије и нафта као што у Србији обично имају среће пред изборе. Све ће се учинити, само не би ли се некако остало на власти.

А наша реалност? Народ који мора да живи ради и једе. Народ који држи до поштења и достојанства. Народ који не може остати на логорском третману живота. Народ чији се глас мора јавно чути и човек који мора имати више права од пса. Човек који је уморан од разних глумаца и блефера у виду великих и малих Срба и који осјећа потребу да једном буде сасвим обични Србин и да га као таквог свако у свијету прихвати. То је онај спектар питања о којима ће се најозбиљније, без и најмањег узмицања али и без злобе писати на страницама ових новина.

ЧЕКАМО ОДЛУКУ СУДА

Након тешке саобраћајне несреће Предсједник Српске радикалне странке Републике Српске професор доктор Никола Поплашен добро се опоравља и вратио се ранијим политичким активностима и страначким обавезама.

Припреме за изборну кампању Српске радикалне странке су на самом крају и већ сада се осјећају позитивне вибрације које мимо свих других странака и политичких организација, теже смирењу и нормализацији односа на политичкој сцени Републике.

Господине Поплашен како видите излаз из уставне и политичке кризе у Републици Српској?

ПОПЛАШЕН: Уставни аспект кризе је само један моменат много теже укупне кризе у којој се налази Република Српска. Добро и пуно рјешење могуће је побједом Српске радикалне странке и преузимањем власти од стране радикала. Излаз би био и у понашању људи на власти у складу са програмом Српске радикалне странке па чак кад су и припадници других странака (ако им је непријатно нека прећуте да им је Програм СРС главна политичка литература). Некакав излаз био би могућ и у зрелом компромису супростављених крила из СДС. Све остало су лоша, лошија и погубна "рјешења".

Осјећате ли да стране у спору немају довољно добре воље за рјешење које би одговарало већини грађана?

ПОПЛАШЕН: Не само да немају добре воље, него им недостаје потребна политичка мудрост, одлучност па и морални кредибилитет. То и јесте сукоб унутар СДС-а односно власти коју је искључиво формирао СДС. На жалост нисмо у ситуацији да то лагодно посматрамо са стране као унутарстраначки сукоб СДС-а пошто су последице видљиве у читавом народу. Не можемо све то гледати као персонални сукоб, а доводи се у питање држава. Друга је ствар што, искрено говорећи, нико од њих лично не жели заљуљати или срушити Републику Српску, али објективни резултат је такав. Зато у оваквом сукобу, када се радује трећи, српски народ искључиво може бити већи или мањи губитник.

Не желимо бити злослутни, али могу ли се повићи паралеле са

пропању Републике Српске Крајине?

ПОПЛАШЕН: Да, и то је могуће. Ако је овим трећим једном успио план што га не би поновили!? Наравно они цијене да ли постоје исти или слични услови као у РСК. Другим ријечима да ли су Срби довољно подијељени, сукобљени, регионалозовани, криминализовани, деморалисани, резигнирани, да ли им је "свега доста", да ли је жеља за промјенама толико снажна да би се прихватила и промјена на горе, само нека се нешто мијења...

Др Никола Поплашен

Пажљивији аналитичари домаће политичке сцене знају да сте прије самих избора упозоравали јавност да друге странке немају нити снаге нити мудрости и политичке досједности да превазиђу разлику декларативног и ефективног. То се заиста и догодило. Изузев српских радикала нити једна странка није остала на позицијама од септембра 1996. године?

ПОПЛАШЕН: Наше позиције су и много прије 1996. године јасно формулисане. Нисмо одустали ни од једног принципа. Чак и против криминала жестоко смо устали '92 и '93 године. И због тога свашта доживјели. Друга је ствар што ми нисмо за крв међу Србима па рјешење проблема видимо на лини тужилац-суд-закон, а не у кафанским препричавањима и уличном линчу.

Нови избори донијели су бројне коалиције. Зашто Српска радикална странка инсистира на самосталном политичком наступу и да ли у Републици Српској постоји нека друга странка радикалима блиска и компатибилна?

ПОПЛАШЕН: Има странака које ми не посматрамо злим и недобронам-

јерним, али немамо разлога да идемо било са ким у коалицију. Сасвим смо незаинтересовани за сарадњу са маргиналним странкама које воде мали, маргинални људи, који до подне муку муче са властитом психозом, а поподне са читавим свијетом.

А шта је са СДС-ом?

ПОПЛАШЕН: Приближава се вријеме када ћемо коначно СДС срушити са власти. Много тога доброг они су најавили (кришом су читали програм СРС), а због неспособности, унутрашњих сукоба, моралних посрнућа нису то у стању да остваре. Видите да нас чека много посла.

Дакле очекујете да би трансфер људи који су преиспитали своју политичку припадност, попут оног који се десио у Теслићу (прелазак челних људи из СДС-а у СРС) ускоро мога постати тренд у Републици Српској?

ПОПЛАШЕН: То је значајно и ако не најважније. Важније је запазити да људи критички размишљају када на изборима свој глас одређују за ову или ону странку. Нас радује што све слабије пролазе демагогија, лажна обећања, површине критике, трагична политичка процјена исл. Разумије се нас не радује што су радикали били у праву када су се оствариле црне прогнозе око пада РСК, практичне окупације Републике Српске, серије уцјена и притисака страног фактора итд.

У погледу организације и програмских одређења у вези са унапређењем квалитета живота локалних заједница став Српске радикалне странке произилази из богатог политичког и историјског искуства које је сву своју ефикасност показало на случају Земуна. Да ли ће након ових избора грађани који својим гласовима одлуче да и њихове општине уживају у радикалској власти имати ту срећу да прођу као Земуни?

ПОПЛАШЕН: Грађанима - Србима Теслића поручујем да прије гласања размисле. Како год гласају то ће учинити себи, нама, свима. Уколико побиједи српски радикали у Републици Српској имаћемо десетине Земуна и то у Србији која ће бити сасвим српска и поприлично - Велика.

О.Т.

АПОЛИТИЧНОСТ ЈЕ ЕГОИЗАМ

БЕЗ ОБЗИРА ШТО ОНИ КОЈИ ЗАПЛОВЕ У ПОЛИТИЧКЕ ВОДЕ ИЗ ЊИХ РИЈЕТКО ИЗАЂУ ЧИСТИ, У ОВИМ СУДБОНОСНИМ ДАНИМА ПО СРПСКИ НАРОД И ЊЕГОВУ ДРЖАВУ ЗАПАДНО ОД ДРИНЕ, ЧОВЈЕК ПРОСТО НЕМА ПРАВО ДА СЕ "ДРЖИ ПО СТРАНИ".

ОТУДА И СВОЈЕ ТРЕНУТНО АНГАЖОВАЊЕ У ПОЛИТИЦИ ДОЖИВЉАВАМ САМО КАО ЖЕЉУ И ОБАВЕЗУ ДА ПОКУШАМ ДАТИ СВОЈ СКОМНИ ДОПРИНОС СЛОБОДАРСКИМ И ДРЖАВОТВОРНИМ ТЕЖЉАМА СРПСКОГ НАРОДА, ДОК ЋЕ МЕДИЦИНА И ДАЂЕ ОСТАТИ МОЈА ЖИВОТНА ПРЕОКУПАЦИЈА...

Примаријус др Раде Каламанда председник Општинског одбора Српске радикалне странке у Теслићу, по много чему је јединствена појава у нашем политичком поднебљу. Упадљиво одудара од фигура које смо навикли гледати на нашој политичкој естради. Нити је наметљив, нити разметљив, нити има уображеност и самодопадљивост коју неизбјежно сусрећемо у нашој политици. Његова појава у политичком животу на неки начин обара наше уобичајене представе да је политика углавном резервисана за људе без душе и образа. Јединствен је и по том, што и поред академског звања и стручних титула и надалеко признатог ауторитета, није изгубио ништа од

Политика као нужност:
Др Раде Каламанда

оног исконског и завичајног. У многим приликама, често и добронамјерно, могло се чути питање: Шта тај човјек тражи у политици? Па још у радикалима? Али, питање се може и другачије поставити: Зашто нам је политика тако трула? Зашто смо тако неуспјешни на политичком пољу? И, зашто у тој области немамо више честитих људи?

ВС: Господине Каламанда, знам да пуно лакше разговарате са онима који Вас критикују, него са онима који хвале, па молим да не обраћате никакву пажњу на овај увод. Него, примјећује се да су радикали доста агилни у последње вријеме. Реците нешто о утиску са трибина које под насловом: "Власт или безвлашће" ових дана одржавате по терену?

Др Каламанда: Трибине су само дио наших активности на "терену". Биле су веома посјећене и занимљиве. Са тих трибина носим утисак да су нам људи недовољно информисани, да су жељни квалитетних информација по многим питањима и у свему овом да су доста збуњени и забринути.

Посебно ми се у тим разговорима свидјела директност и отвореност постављених питања, како од симпатизера СРС, тако и од припадника других странака.

ВС: Говори се о наглом порасту чланства у СРС. Ко су ти чланови? Из којих слојева долазе и какве су политичке прошлости?

Др Каламанда: Тачно је да нам сваки дан у странку пристиже све већи број нових приступница. Искрено вјерујем да је то резултат нашег рада на терену и нашег залагања за један другачији приступ у рјешавању актуелних проблема. У странку нам улазе припадници свих социјалних слојева али свима је заједничко неслагање са постојећим стањем, као и жеља да се присутни проблеми почну рјешавати брже и боље.

Српска радикална странка је отворена за све оне који желе прихватити њен Програм и Статут. У том погледу ми не чачкамо по прошлости људи али у руководство странке могу ући само они који се докажу радом у странци а наравно и одређеним људским врлинама.

ВС: Пријатељи радикала, па и непријатељи, условно речено, на прошлим изборима очекивали су далеко боље резултате од вас.

Како објашњавате тај подбачај?

Др Каламанда: У редовима свог народа ми никада не гледамо непријатеља. Наспрам нас постоје само конкурентске политичке странке. Те странке су имале јачу материјалну базу од ради-кала. Ту у првом реду мислим на СДС и СМП а владајућа странка још је на располагању имала и механизме власти који су обилато кориштени у изборној утакмици. Они су формирали једностраначке гласачке одборе, мимо свих демократских правила и тиме су радикали највише оштећени на изборима.

ВС: У оптицају су разне комбинације па и подвале на тему страначких коалиција. Какав је став радикала о томе?

Др Каламанда: Ми на изборе излазимо искључиво самостално и све приче о коалицијама у које би ушли радикали доиста су подвале. Само, овај пут категорично захтијевамо да гласачки одбори морају бити састављени од представника свих странака јер без тога уопште не бисмо излазили на изборе.

ВС: Да ли се у Српској радикалној странци размишља о могућој коалицији СДС и комуниста? Да ли би радикали тиме били изненађени?

Др Каламанда: Уопште не бисмо били изненађени. У Теслићу је већ присутан одређени степен те коалиције. Па искрено говорећи, кадрови из СДС и СМП у сталној су препирци, за свих ових седам година владавине СДС, али и једни и други су остали на својим позицијама и зашто би сада ризиковали да изгубе позиције.

ВС: Често истичете да радикали не могу изгубити изборе јер они истрајавају на својим принципима истом жестином, без обзира да ли били у опозицији или на власти. Сматрате ли неком српском несрећом, што код нас нико не жели бити у опозицији? Имате ли утисак да је код нас и власт доста неприродна, јер нити подноси опозиције, нити може

Са прошлогодишњег митинга српских радикала у Теслићу

замислити да и она једног дана потпуно нормално изгуби и пријеђе у опозицију?

Др Каламанда: Нама доиста још треба да се учимо демократији. Резултати демократских избора морају одредити ко ће бити власт а ко опозиција. Онај ко поштује народ мора поштовати и те резултате а самим тим мора цијенити своју позицију али уважавати и позиције оног другог.

Овдје се дуго времена одсуство демократских избора и демократских принципа правдало ратним дејствима. Међутим, сада нема ратних дејстава. Зашто сада нисмо демократични?

Нема власти која се неће покварити ако је нико не контролише а успјешно је може контролисати једино опозиција.

ВС: У буџету општине Теслић за финансирање политичких странака предвиђено је стоосамдесет хиљада динара.

Колико радикали добивају од тих средстава за финансирање својих активности?

Др Каламанда: Радикали до сада нису добили ни једну пару од наведене цифре а након трећег писменог захтјева по том питању, добили смо одговор да у буџету општине нема средстава.

ВС: Како доживљавате соци-

јалну биједу у коју запада српски народ и примјећујете ли да се нико због тога не узрујава?

Др Каламанда: Боли ме и срце и душа кад видим како људи тешко живе и колико се пате. Нема дана да ми се бар једна особа не обрати за неку помоћ из социјалног домена.

Најчешће су то борци, инвалиди или родитељи погинулих бораца и то ми најтеже пада, поготово што нема увијек рјешења како људима помоћи.

Не знам ко се и колико због тога узрујава али видим да се људима доста обећава, али да они од тога не могу живјети.

ВС: За које принципе ће се Српска радикална странка залагати у кадровској политици и да ли је уопште могућа нека кадровска политика у којој Срби неће пождерати Србе?

Др Каламанда: Ми немамо људи за бацање а поготово кадрова за бацање. Морамо стварати такав амбијент да сваки човјек осјећа да је потребан свом народу и својој отаџбини. За сва кадровска рјешења, која нису изборна, мора се у складу са законом провести поступак конкурса тако да кадровска мјеста ни за кога не буду унапријед ни вјечно резервисана.

ВС: У јавности а поготово код борачке сиротиње има доста приговора у погледу комерцијализовања и лифериовања хуманитарне помоћи, па чак и лијекова. Будући да радите у здравству, можете ли рећи колико има истине у томе и да ли се доиста крчми та "севап роба"?

Др Каламанда: Ја сам на такве појаве директно указао у уставни гдје радим и гдје се у току рата доносила хуманитарна помоћ из медицинског асортимана. Заједно са осталим колегама, писмено сам изјавио неслагање са наредбом директора о продаји лијекова, цијенећи да је то нормално.

Што се тиче располагања са осталим хуманитарним робама, не могу ништа рећи јер немам доказа али свега сам видио по неким трговинама и није ми јасно какве су то трансакције.

ВС: Данас је у моди да се говори о профитерству и профитерима. Изгледа ли Вама то само као маска за скретање пажње са криминала и једне скоро канцезорне криминализације друштва?

Др Каламанда: О ратном профитерству се могло говорити док је трајао рат и док су појединци користећи посебне услове пограбили велике паре. Ово што се сада дешава, да се прави промет и остварује профит мимо увида државе и регуларних токова плаћања, не може се ублажити никаквим термином профитерства јер се то у свакој правој држави назива криминалом.

ВС: Будући да општина Теслић по неким параметрима спада међу пет, шест највећих општина у Републици, сматрате ли да ГОРЕ треба бити више заступљена и да се њен глас мора више чути?

Др Каламанда: На жалост, Теслић са својих 55 хиљада становника још никада није нашао "своје мјесто" у Републичком врху а нарочито није у државним институцијама које имају утицаја на подршку привредном развоју.

ВС: Након педесетогодишње

комунистичке стеге, колико се српски народ успио вратити православљу и својој духовности? Да ли се то одвија на прави начин и у довољној мјери?

Др Каламанда: Чини ми се да је тај повратак привидан и да више има карактер медијске пропаганде него стварне, искрене преданости духовним вриједностима православља.

Тај процес повратка православљу мора бити потпунији и искренији. Повратак православљу треба допринијети свеукупном културном и духовном уздицању нашег народа и њега не треба подређивати некој политичкој кампањи сезонског карактера.

ВС: Рат нам је заувјек однио дио младости. Али, имате ли утисак да преживјела омладина спава у јави? Имају ли радикали представу како у животу омладине побудити више мотива, полета и радости?

Др Каламанда: Српска младост је страдала у свим ратовима и то су нам на жалост ненадокнадиви а и далекосежни губици. Ратови су нам увијек односили најспособнији дио популације која је могла бити покретач живота и развоја. Присутни осјећај депресије и тјескобе код младих људи је резултат веома ограничених могућности за живљење и напредовање и то није довољно само констатовати већ онај ко буде имао власт мора се осјећати одговорним за то.

ВС: Кружиле су неке гласине о расколу у теслићким радикалима. Да ли ту још владају братски односи?

Др Каламанда: Братски односи код радикала нису ничим помућени.

Друга је ствар то што ми уважавамо сваког човјека и допуштамо му да се до краја изрази при чему се нормално испољавају одређене разлике. Међутим те разлике код нас не шкоде као код неких других и не доносе ни расколе ни разлазе јер поред властитих ставова поштујемо и страначку дисциплину.

С В Е Т К О В И Н Е

О С В Е Ћ А Н И Т Е М Е Љ И С П О М Е Н Х Р А М А

Петнаестог јуна освећани су темељи Храма Пресвете Тројице који је посвећен у славу и част палих бораца ВРС са теслићке општине.

Овај богоугодни чин обухватао је молитву у Цркви Светог пророка Илије, свечану литију кроз град до темеља Храма, изборку темеља, освећење темеља Храма, поделу захвалница ктиторима, задужбинарима и прило-

Спомен храм у Теслићу
(макета)

жницима те свечани ручак и народно весеље.

У свечаној литији кроз град учествовали су припадници теслићке бригаде ВРС, полиције, Соколског друштва "Свети Петар Цетињски", СКПД "Просвјета", ученици основних школа и велики број грађана.

Након надметања између Паве Јокића и Предрага Бојановића, за кума темеља Храма изабран је овај други који је на име кумства приложио 6500 ДМ.

Након освећења темеља Храма, који је уз саслужење теслићких свештеника, обавио епископ зворничко-тузлански Василије, подијељене су захвалнице ктиторима, задужбинарима и приложницима.

"ЛОКАЛНА ВЛАСТ ИЛИ БЕЗВЛАШЋЕ?"

ИАКО ПРЕДИЗБОРНА КАМПАЊА ЗА ПРЕДСТОЈЕЋЕ ЛОКАЛНЕ ИЗБОРЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПскоЈ ЈОШ НИЈЕ ЗВАНИЧНО ОТПОЧЕЛА, СРПСКИ РАДИКАЛИ У ТЕСЛИЋУ ВЕЋ СЕ "ЗАГРИЈАВАЈУ" ЗА ТРКУ НАКОН КОЈЕ СЕ СПРЕМАЈУ ДА ПРЕУЗМУ ЛОКАЛНУ ВЛАСТ

Да локална власт може успјешно функционисати, чак и онда кад у држави царује безвлашће, најбољи су доказ примјери и искуства општине Земун која се, након доласка радикала на њено чело, претворила у једину оазу реда и законитости у СР Југославији. Поучени и охрабрани тим сазнањем, и овдашње присталице др Војислава Шешеља, спремају се да након септембарских локалних избора, "земунски рецепт" примјене и у Теслићу.

Хоће ли у томе успјети, не зависи уопште од њих, већ искључиво од воље и спремности народа да кроз изјашњавање на предстојећим изборима пружи прилику Српској радикалној странци да објави рат безакоњу и криминалу, највећим унутрашњем непријатељу Републике Српске.

У циљу "опицавања пулса народа", Општински одбор Српске радикалне странке у Теслићу је, поред редовних страначких активности, у последњих мјесец дана организовао серију отворених трибина на тему:

"Локална власт или безвлашће.?" Интерес грађана за овај вид политичке комуникације, премашио је сва очекивања организатора. То показује не само чињеница да је у пет мјесних центара (Прибинић, Чечава, Теслић, Очауш и

Са трибине српских радикала у Теслићу

Блатница) трибини присуствова- ло преко хиљаду људи, већ је та заинтересованост још више дошла до изражаја кроз бројност и разноврсност питања из којих се могло јасно уочити с чиме су све грађани незадовољни (боље речено има ли ишта чиме су задовољни) када је у питању функционисање локалне власти и шта би по њима власт морала и могла да чини на том плану.

ДАБОГДА СЕ ДОГОДИО ЗЕМУН!

Трибина на тему: "Локална власт или безвлашће?", српским радикалима у Теслићу није послужила само за критику постојеће власти, већ и као прилика да широком аудиторијуму понуде "свој рецепт" организовања власти на локалном нивоу. На какав су пријем наишла њихова програмска опредјељења и намјере у тој области, најбоље се видјело на трибини у Теслићу, када је препуни амфитеатар Средњошкоског центра у овом граду бурним аплаузом поздравио духовиту "клетву" једног од посјетилаца: **Дабогда нам се догодио Земун!**

Да ли због самог наслова теме или због незадовољства грађана начином на који власт (не)функционише, углавном, кроз питања је најчешће провејавала искрена за бринутост и огорчење народа због евидентног раста криминала, "приватизације" која поприма облике неконтролисане пљачке државне (народне) имовине, незавидног материјалног и социјалног статуса огромне већине становништва, а посебно избјеглица, бораца и пензионера, лоше организације државне управе и бројних других девијација, због којих је Република Српска угрожена изнутра готово ништа мање него споља, одакле непријатељи из окружења, потпомогнути свјетским моћницима, покушавају да уцјењивачко-дипломатским средствима остваре оно што нису успјели класичним ратом.

Поред руководства Општинског одбора Српске радикалне странке предвођеног доктором Радом Каламандом, у раду трибине узели су учешће и професор Миодраг Ракић, генерални секретар СРС Републике Српске, те народни посланици ове странке у Народној скупштини Републике Српске-Мирослав Радовановић и Мико Перковић.

ДРЖАВНО ПАСТОРЧЕ

Осим што ју је веома високо рангирала код пореских органа, у свим другим областима држава има крајње маћехински однос према Општини Теслић, једној од највећих у Републици Српској.

Општина Теслић са својих 900 км² површине и са близу 55000 становника, са развијеном привредном инфраструктуром (која је прије рата запошљавала близу 10.000 радника) спада у ред пет најјачих општина у Републици Српској. Сувишно је говорити о њеном стратешком значају за Републику Српску, као рубној општини чија се граница према Федерацији БиХ протеже на дужини од око 120 км, од коте Криж у Витковцима до коте Меокрње на Вучијој планини. Стварајући Републику Српску грађани општине Теслић (у које пуноправно убрајамо избјегло и расељено становништво) положили су преко 500 младих живота а о рањеним и унесрећеним да и не говоримо.

Па ипак и поред свега тога Теслић већ дуго тавори негде на репу догађаја у Српској, као да је заборављен на крају свијета и као да никоме до њега заправо није ни стало. Зашто је то тако? Пођимо прво од кадрова.

Војска без генерала

Како Теслић има близу 55.000 становника, по изборним критеријима требао би имати пет народних посланика у Народној скупштини Републике Српске (на 10.000 становника иде један посланик), а ми имамо само једног посланика. И тај посланик (господин Кнежевић Саво испред СДС) као да га нема јер се никад није заузео за овај крај, никад ни једну ријеч није проговорио у нашу корист. Једино је запажено да се неколико пута на скупштини јетко свadio са "комуњарама".

Од двадесетак министарстава,

колико их има Република Српска, ни на челу једног није Теслићанин, а исто се односи и на замјенике и помоћнике министара. Дакле нико од теслићана нема статус "републичког функционера".

Иста је ситуација и на подручју округа Добој гдје Теслић иначе административно припада, Иако чини трећину округа, Теслић у окружним (регионалним) органима нема ни једног представника. Током протеклог рата, кроз јединице ВРС прошло је око 12.500 Теслићана, што је много више од појединих корпуса у Републици, те иако су већина њих били добри и храбри војници постигавши респектибилне резултате у одбрани, највиши чин који неко од Теслићана има у активnoj војсци је мајор.

Потпуковника, пуковника и генерала нема. Иста је ситуација и са полицијом која је такође била једна од бољих у Републици. И ту је највећи чин мајор. Дакле из Теслића нема никога у вишим

командама војске и полиције.

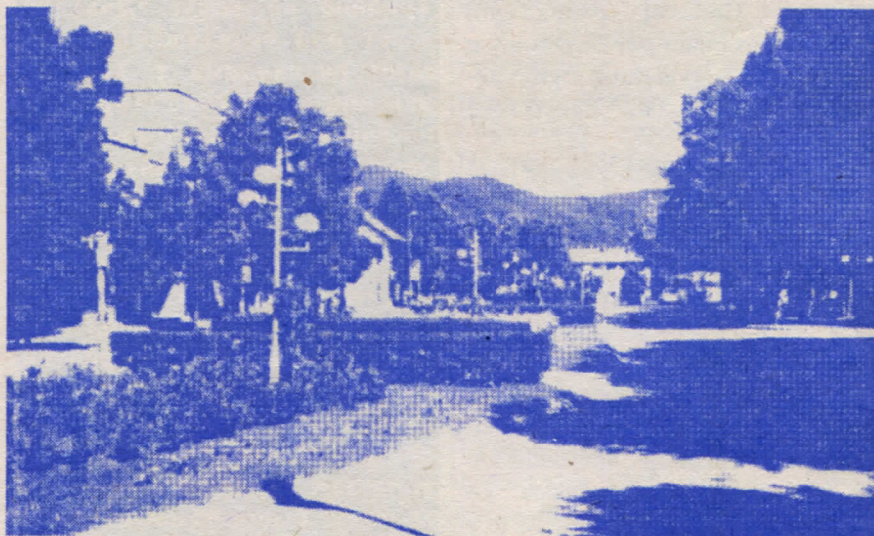
За разлику од Теслића, други градови Републике, иако много мањи, неки чак са неколико хиљада становника, имају неколико посланика у Народној скупштини. Постало је већ традиционално да из неких мјеста увијек буде неколико министара, а о замјеницима и помоћницима да и не говоримо. Исто се односи и на "генералска легла" гдје се "рађају" генерали и високи официри, али ето Теслић није те среће.

Кад је у питању привреда ваља рећи да Теслић има више запослених (у Теслићу и у иностранству) него половина општина Републике становника. У финансирању Републике Српске општина Теслић учествује са 2,5% а од тих средстава општини се враћа само петина.

Строго чувана тајна

Чашу незадовољства Теслићана својим статусом у Републици, прелио је недавно усвојени нацрт Просторног плана Републике Српске за период 1996-2015 година, чији је интегрални дио Етапни план за период 1996-2005, већ дубоко започео са примјеном, а објављен је у Службеном гласнику Републике Српске број 23/96.

Једноставно речено Теслића

Далеко од Пала, далеко од срца - Теслић

Теслић (ни)је на продају

Двадесет и првог маја Општински одбор Српске радикалне странке Теслић јавности се обратио саопштењем у којем се износе до тада непознати детаљи састанака представника СДС и ХДЗ који су одржани 24.априла на Палама и 10. маја у Бањој Луци.

Према саопштењу теслићких радикала, на поменути састанцима преговарало се о "корекцији међуентитетске линије и договорено је да се то изврши на делу теслићке општине тако што ће се Хрватима уступити део теслићке општине. "У свом саопштењу теслићки радикали изражавају своје оштро противљење уступању било ког дела теслићке општине Хрватима" чиме би се нарушила територијална цјеловитост теслићке општине, пресјекле битне путне комуникације, град Теслић довео у окружење са три стране, а цио блатнички крај довео у потпуну изолацију и комуникацијски одсјекао од града Теслића и дубине територије Републике Српске".

Српски радикали сматрају да се било какво уступање територија не може вршити без провођења референдума. Ово саопштење није објавио ни један медиј под контролом СДС.

да готово и нема у Просторном плану Републике. У Теслићу није предвиђена градња нити једног производног капацитета, на природна и рудна богатства општине Теслић се заборавило, највећи туристички центар у Републици БањаВрућица, овлаш је поменут, а Планом није предвиђена изградња пута Теслић-Чечава-Добој нити било каква друга саобраћајница која би Теслић повезивала са дубином територије Републике и свијетом. И индустријски гиганти "Борја" и "Дестилација" уопште се не помињу, иако спадају у ред десетак највећих предузећа у Републици.

За разлику од Теслића друге општине Републике, имају много бољи статус. Примјера ради иако пет општина Херцеговина имају заједно становника као општина Теслић, на том простору предвиђена је градња више аеродрома, аутопутева и магистралних пута, а о производним капацитетима да и не говоримо. Романија, Пале и Српско Сарајево до 2015 године требају постати "Мала Швајцарска".

Грађани Теслића нису упознати са просторним планом Републике Српске јер је руководство општине свјесно да би упознавање грађанства са овим документом изазвало још већу огорченост и незадовољство грађана. Зато је овај документ у строгој тајности разматран у уском кругу људи те, иако су дошла два примјерка Просторног плана, предсједник Извршног одбора општине господин Тешо Ристић, сакрио је у своју касу оба, и забранио да се о Просторном плану износе било какви детаљи у јавности.

Већи "Паљани" од Паљана

Да бисмо добили податке из Просторног плана морали смо ићи у другу сусједну општину гдје су нам без икаквих сметњи дали на увид План, а ту могућност имају свакодневно и грађани ове општине.

Сумња у добре намјере руководства општине и Републике, када је у питању опстанак и напредак општине Теслић изазвала су недавна два сусрета руководства СДС-а и ХДЗ-а на Палама и Бањој Луци, када је између осталог договорена и "корекција међуентитетске линије". Наравно у штуром саопштењу за јавност није наведено гдје ће се и у којој мјери кориговати међуентитетска линија. Према нашим сазнањима, између осталог, договорено је уступање дијела општине Теслић хрватској страни што би парализало живот на општини и довело до исељавања са ових простора. Српски радикали оштро су у свом саопштењу осудили овакве работе, инсистирајући да се никаква територија општине не може уступати без консултовања народа то јест без референдума.

Читалац ових редова упитаће се зашто је Теслић тако лоше и неадекватно представљен и третиран у органима власти Републике и Округа.

Одговор на ово питање види и зна свако онај ко прати дјелатност и рад актуелног СДС руководства општине. Сваком од њих основни је циљ да се за што краће вријеме што више обогати, а за многе од њих да што прије доврше куће у Новом Саду и околини, ако би овдје постало "густо" да се имају гдје склонити. Своје непоштење, неморал и нестручност покривају свакодневним "ждерачинама и пијанчењима" наравно на државни рачун чиме, код неинформисаних и неуких људи стварају привид о снази и организованости државе и о благостању у њој, све то радећи под параваном српства и православлја. Свјесни да у властитом народу немају никакве подршке окренули су се државном врху на Палама. Правећи се да су већи Паљани и од самих Паљана заборављајући да требају заступати интерес народа у општини Теслић, они чувајући власт, јефтиним удворничким манирима, заправо чине велику штету не само грађанима општине Теслић већ и Републици Српској у цјелини.

ПОВРАТАК У ЗЕМУНИЦЕ?

УКОЛИКО ВЛАСТ НАСТАВИ ДА РЈЕШАВА СТАМБЕНЕ ПРОБЛЕМЕ БОРАЦА НА ДОСАДАШЊИ НАЧИН, МНОГИМА ОД ЊИХ ПРЕОСТАЋЕ ЈЕДИНО ДА СЕ ВРАТЕ У СВОЈЕ ЗЕМУНИЦЕ, С ТИМ ШТО ЋЕ ОВАЈ ПУТ МОРАТИ ПОВЕСТИ И ПОРОДИЦЕ

Двије најугроженије категорије у материјалном и статусном погледу у укупном становништву Републике Српске, чине расељено и избјегло становништво с једне, и борци с друге стране. (Наравно, у ништа бољој позицији нису ни пензионери, али пошто је њих држава већ у потпуности заборавила, ето, умало да се догоди да их и ми заборавимо бар поменути.)

Борцима и избјеглицама, поред ове тужне констатације у претходној реченици, заједничко је још и то што су и једни и други постали већ одавно заклетва актуелне власти. На жалост, само у декларативном смислу, јер у пракси, свједоци смо да се њихов материјални и социјални статус из дана у дан погоршава. Што је још горе, у реализацији својих "дугорочних" програма рјешавања нагомиланих проблема ових категорија становништва, владајуће структуре вуку тако краткорочне и јалове потезе, којима не само да не помажу ни једнима ни другима, већ у посљедње вријеме све више ствара нетрпељивост међу њима и окреће их једне против других.

То је посебно изражено у Теслићу, гдје по оној латинској, "завади на владај", власт просто као да се труди да створи нездраву климу између

домицилног и досељеног становништва. Жртве такве политике и море незадовољства (што је још горе, оправданог), присутне су и на једној и на другој страни.

Пошто ћемо у једном од наредних бројева подробније да се бавимо проблемима избјеглица, у наставку ћемо покушати доказати изречену тврдњу на примјерима за које смо сазнали (и добили на увид документе) у Борачкој организацији општине Теслић.

ПРИМЈЕР ПРВИ НИ "ЈУГОВИЋИ" НИСУ ПОШТЕЂЕНИ

Легенда о девет браћа Југовића која је у српском народу присутна од Косовског боја, историјски није потврђена. Истина, из тог периода наше историје мало је писаних трагова и докумената, али се историчари углавном слажу, да су браћа Југовићи плод народне маште, а не историјске реалности.

Но, ако се постојање косовских девет Југовића и може довести у сумњу, ничим се не може довести чињеница да је Теслић у тек завршеном рату имао својих истинских "девет браће Југовића." Није шала! У Теслићкој бригади током рата било је девет рођене (најрођеније, што се каже) браће Ивашћанина. За оне, који можда ипак још не вјерују овој чињеници, ево и њихових имена: Жељко, Бране,

Каменко, Пламенко, Ненад, Срђан, Славко, Звонко и Тихомир.

Пошто се браћа Југовићи у народним пјесмама готово нигдје не помињу без старог Југ Богдана, онда је ред навести и имена поносних родитеља. То су отац Станислав и мајка Стојанка. Дакле, баш као и Југовићи у Косовкси, отишли су и браћа Ивашћанин, сви до једног у овај најновији рат српског народа. Жељко се, на жалост, из њега није вратио, а још тројица браће остала су инвалиди.

И умјесто да се дичи чињеницом да је имао у стварности оно што смо до сада имали смао у легенди, Теслић се тешко огријесио о своје "Југовиће". Наиме, недавно је тек на интервенцију руководства Борачке организације одгођено извршење рјешења о принудном исељењу Каменка Ивашћанина из стана у коме је са супругом и дјететом остао након смрти бабе са којом је живио и која га је отхранила.

ПРИМЈЕР ДРУГИ ОДЛИКОВАЊЕ ПА ДЕЛОЖАЦИЈА

У једном од информативних билтена које је Општински одбор Српске радикалне странке Теслић издавао уочи прошлогодишњих (републичких) избора, већ смо писали о случају српског борца Благоја Миливојевића, или популарног Благе из Церовице. На објашњење о коме се ради, не треба трошити ријечи, јер су његово име и ореол јунака који је

стекао tokom protеклог рата, врло добро познати теслићкој, па и знатно широј јавности.

На жалост, та иста јавност

узната је и са случајем и начином његовог избацавања из стана, о чему смо, како рекох, већ писали. Ново је у читавом том

рјешења у прилогу). Још је теже прогутати горчину коју неминувано изазива раскорак између оног што пише у образложењу наведеног рјешења и оног што се касније догодило у пракси, посебно ако се зна да и иза рјешења и иза такве праксе стоји иста власт и исти органи.

А цинизам те власти најбоље одсликава један пасус у образложењу рјешења о додјели стана Миљивојевићу у коме дословно стоји:

"У поступку је утврђено да је Миљивојевић Благоје борац од почетка рата, да је био учесник у највећим биткама против непријатеља српског народа на овим просторима, да је три пута рањаван на ратишту по основу чега има статус ратног војног инвалидитета, трајно, да посебне заслуге има за учешће на ратиштима на подручју општине Теслић, те да је у року утврђеном у чин поручника и више пута награђиван од стране Команде I крајишког корпуса..."

Не улазећи у правне аспекте овог случаја, не можемо ипак прећутати чињеницу да Благоје није избачен из незаконитог усељеног стана који му је додијелен на основу правоснажног рјешења (ф а к с и м и л рјешења у прилогу). Још је теже прогутати горчину коју неминувано изазива раскорак између оног што пише у образложењу наведеног рјешења и оног што се касније догодило у пракси, посебно ако се зна да и иза рјешења и иза такве праксе стоји иста власт и исти органи.

Република Српска
ОПШТИНА ТЕСЛИЋ
Општински секретаријат за
борачка питања, друштвене
делатности и општу управу
Број: 06-560-221/93-96.
Теслић, 22. 07. 1996. године

Општински секретаријат за борачка питања, друштвене делатности и општу управу Теслић, по захтеву Миљивојевић Благоје из подручја ратних решења стамбеног питања, на основу члана 57. и 30. Закона о правима војних инвалида и породица палих бораца ("Службени гласник Републике Српске" 17/93, 29/94 и 16/95), доноси

Р Е Ш Е Њ Е

МИЉИВОЈЕВИЋ Петка БЛАГОЈУ, на Теслићу, ратног војног инвалида III групе, додијелује се на привремено коришћење стана у Теслићу, Улица Јована Дучића X-50, површине 46,61 м², улаз I, високо приземје, на којем је стамбарско право раније имао Ерава Драго.

Именовани је дужан на основу овог решења закључити уговор са Јавним предузећем стамбено-комуналне делатности "Изградња" Теслић.

о б р а з л о ж е њ е

Миљивојевић Благоје је 20. 06. 1995. године подnio захтев Извршном одбору СО Теслић за додјелу стана.

У поступку је утврђено да је Миљивојевић Благоје борац од почетка рата, да је био учесник у највећим биткама против непријатеља српског народа на овим просторима, да је три пута рањаван на ратишту по основу чега има статус ратног војног инвалида III групе са 90% инвалидитета, трајно, да посебне заслуге има за учешће на ратиштима на подручју општине Теслић, те да је у року утврђеном у чин поручника и више пута награђиван од стране Команде I крајишког корпуса.

Надаме је утврђено да има пријављено стално пребивалиште на подручју општине Теслић, Улица Јована Дучића 66, као поштомар, да у месту рођења, Петровци, односно на подручју општине Добој нема адекватно решено стамбено питање, те важи да има на подручју општине Теслић.

Према томе, именовани испуњава услове из члана 30. Закона о правима војних инвалида и породица палих бораца ("Службени гласник Републике Српске" 17/93, 29/94 и 16/95) да му се додели стан на подручју општине Теслић, о чему су сагласни све описане структуре власти у Теслићу.

Против овог решења допуштена је жалба Министарству за питања бораца и ратних рата Републике Српске у року од 15 дана од дана пријема истог.

Жалба се предаје овом органу непосредно, путем поште препоручено а може се и изјавити на записник код овог органа.

ДОСТАВљено:

1. Миљивојевић П. Благоје,
Ул. В. Пугића 66, Теслић,
2. Предмету РИД,
3. ЗИ "Изградња" Теслић,
4. Министарству за питања бораца и ратних рата - Одделение Теслић,
5. Секретаријату, оцле,
6. Архиви.

С Е К Р Е Т А Р,

Никола Ј. Драган, дипл. правник

Факсимил Решења о додјели стана Благоју Миљивојевић

ПРИМЈЕР ТРЕЋИ

РЈЕШЕЊЕ ПОТИВ РЈЕШЕЊА

Као и на свим другим руководећим функцијама у ранијој (а и у овој сада) држави, Теслић је, с обзиром на број становника, имао врло мало старјешинског кадра у тадашњој ЈНА. Када је избио посљедњи рат, неки од тих малобројних официра заборавили су да су Теслићани, али један број њих вратио се на ове просторе да помогне своје крају и народу. Међу привима, стигао је водник Драган Марјановић из Булетића. О његовом учешћу у борби и доприносу који је дао одбрани ових простора, нећемо говорити. То је познато свима који су рато-

вали скупа са њим, раме уз раме. Најкраће речено, његова ратна биографија може служити само на част и њему и његовом роду и породу.

У међувремену, прије четири године, проводећи наредбу тадашњег предсједника Републике Српске доктора Радована Караџића, о рјешавању стамбених потреба професионалних старјешина у ВРС, Скупштина општине Теслић је из свог стамбеног фонда додијелила на кориштење Команди Бригаде пет станова за офицере. Један од тих станова недавно је стамбени орган у Команди Теслићког гарнизона додијелио на кориштење Драгану Марјановићу који је након рата остао на служби у ВРС и у међувремену унапријеђен у чин старијег водника.

И таман што се Драган уселио у додијелени стан, услиједило је непријатно изненађење. Од Комисије за смјештај избјеглица и управљања напуштеном имовином, само једанаест дана након првог, добио је друго рјешење у коме стоји да се бесправно уселио у наведени стан и којим се од њега тражи да га у року од три дана напусти.

Да се власт не шали, Марјановић се увјерио након шест дана када је закључком наведене комисије обавијештен да ће 4. јула, уз асистенцију радника МУП-а бити присилно исељен. (Пошто је у вријеме када је Марјановић требао бити избачен из стана, наш лист већ био у штампарлији, нисмо у стаљу обавијестити читаоце да ли је власт заиста и реализовала своју пријетњу).

ОРДЕН ДЕЗЕРТЕРУ!?

ДОДЈЕЛОМ ВИСОКОГ ОДЛИКОВАЊА АЛЕКСИ КАСАПОВИЋУ, ЈОШ ЈЕДНОМ СЕ ПОТВРДИЛО СТАРО СРПСКО ПРАВИЛО - ДА "У РАТУ ПРВА НАСТУПА ПЈЕШАДИЈА, ЗА ЊОМ КОЊИЦА, ПА АРТИЉЕРИЈА, И САСВИМ НА ЗАЧЕЉУ КОМАНДЕ И ШТАБОВИ, А ИЗА СВИХ ЊИХ НАЛАЗЕ СЕ БРОЈНИ ЗАБУШАНТИ И ЛИФЕРАНТИ", КАО И ДА "НАКОН РАТА, КАДА СЕ ДИЈЕЛЕ ПРИЗНАЊА И ИСТИЧУ ЗАСЛУГЕ, СЛИЈЕДИ КОМАНДА" НА ЛЕВО КРУГ", ПА СЕ ОНИ СА ЗАЧЕЉА ОДЈЕДНОМ НАЂУ У ПРВИМ РЕДОВИМА"

Не знамо да ли су 17. маја ове године апарати Сеизмолошког завода Црне Горе регистровали било какве турсне активности у предјелу Ловћена, тамо-горе на врху ове опјеване планине, гдје вјечни Његош вјечно другује са облацима и громовима, али вјерујемо да се тога дана 520 погинулих српских бораца са подручја општине Теслић у последњем рату, превртало у гробовима. Јер, ако је Велики Владика који "зла надживје сваколика" и могао остати миран пред очигледним скрнављењем његовог часног имена, сумњамо да су спокој могли сачувати и многобројни мученици слободе и вјере који тога дана доживјеше највећу увреду и најтежи пораз у овом рату, тежи и од саме погибије.

И РИПЛИ БИ ЗАНИЈЕМИО

Да је вијест објављена у Риплијевој популарној рубрици "Вјеровали или не", или на страницама неког хумористичког листа, још би се могло сумњати у њену истинитост или бар помислити да је ријеч о неславној шали и црном хумору. На жалост, објављена је у ударним информативним емисијама државне телевизије и радија, тамо гдје се још увијек покушава очувати какав-такав ниво професионалне новинарске етике.

Према томе, нема ни мало разлога да се сумња у истинитост

оног што се ни чувени Хичкок не би усудио да режира. Хичкок, можда и не, али ето, усудила се госпођа Биљана Плавшић: **Орден Његоша другог реда додијелила је Алекси Касаповићу из Теслића, човјеку који је на самом почетку протеклог рата дезертирао из Војске Републике Српске.**

(Извињавамо се госпођи Плавшић, председнику Републике

Одликвани дезертер:
Алекса Касаповић

Српске (у вријеме настанка овог текста она је то још увијек била)) што је овако јавно прозивамо, јер вјерујемо да није у питању њена, већ неког другог нечасна намјера и да је потписала указ о одликовању не знајући оно што знају сви или бар већина Теслићана, али без обзира да ли је учињена свјесно или из незнања, грешка је неопростиво велика. Толико велика да то више и није грешка, већ најгора и најгрубља увреда за све искрене патриоте у српском народу. (посебно борце посљедњег отаџбинског рата.)

ТАМНА МРЉА "СВИЈЕТЛОГ ВИТЕЗА"

Трагајући за "дјелима и радом који заслужују поштовање и истицање", односно за оним због чега је господин Касаповић "својим ангажовањем и успјешним радом током рата заслужан за стварање и развитак Републике Српске" (ријечи под наводницима дословно су преузете из образложења одлуке о одликовању) мало чега свијетлог успјели смо да пронађемо у његовој животной и политичкој биографији. Додуше, за ову другу не споримо да је имала један нагли, готово метеорски, успон. Наиме, чим је "српском соколу" мало порасло перје (као политичко пиле растао је под крилом и заштитом свог познатијег зета - народног посланика, покојног Бошка Мишића), виноу се у висине, те се уз помоћ СДС-овог јастрејеба Велибора Остојића и неких локалних сврака, угнијездио у фотељу председника Скупштине општине Теслић ("На трон сједиш неправо узети" - рекао би човјек чије име има додијељени орден).

Прије тога, као председник Српског културног и просвјетног друштва "Просвјета" у Теслићу, и директор (многи кажу - и власник) истоименог (државног или приватног?) предузећа, "успјешно" је пловио "на таласима православља" (синтагма је сасвим случајно идентична наслову прве и једине збирке пјесама "највећег" теслићког пјесника (и пјевача, дакако)).

Окушао се Касаповић током протеклих година у још понечему (наравно: "успјешно"), осим што не стиже да "омрачи свијетло оружје", јер за то није имао прилике. Наиме, кад је почињао рат на овим просторима "јуначина" се мало уплашио па побјегао и тако

не стиже да омирише барут. Но, не треба му замјерити, јер мирис барута није ни мало ароматичан, посебно ако се зна да се у рату може изгубити глава. Отуда је наш предсједник, крлежијански мудро схватио да рат није занат за њега, већ да је то сиротињска "забава", која у рату ионако нема шта изгубити осим главе (а од свих глава увијек је највреднија властита), па је у мају 1992. године, кад су плануле прве пушке на овим просторима, самовољно напустио јединицу. (Тако пише у архиви Првог пјешадијског батаљона Прве теслићке пјешадијске бригаде.)

П.С. (први пут)

Вијест о одликовању Алексе Касаповића орденом Његоша другог реда, посебно је "обрадовала" ратне војне инвалиде, па су они пожурили први да се огласе "честитком". Наиме, одмах по сазнању за додјелу одликовања, Општинска организација Одбора ратних војних инвалида из Теслића упутила је категорични захтјев Општинском одбору Борачке организације, чији је иначе колективни члан, да у име теслићких бораца упути најенергичнији прогест надлежним институцијама и покрене процедуру за опозив одлуке о одликовању.

"ВОЈВОДА" СА ВУЧИЈЕ ПЛАНИНЕ

Но, као је рат зло које треба што прије заборавити и како смо у запећак сјећања ставили и многе пријатне ствари из њега, (оно мање лијепо и логично је да човек настоји што прије заборавити), пала је помало у заборав и ратна мрља у "свијетлој" биографији нашег предсједника. Можда би временом чак и потпуно изблиједила да се држава није почела присјећати својих "стваралаца и заслужних појединаца", па одлучила да "јуначке" груди дезертера украси орденом великог

Његоша.

А да би, по оној народној, "закрпа одговарала врећи", у присуству бројних званика (читај: улизица) из политичког и јавног живота Теслића, орден је "заслужном лауреату" уручио један други српски "великан". Та "част" припала је шефу Канцеларије за одликовање предсједника Републике, господину Богдану Суботићу.

Због слабијих познавалаца српске историје, морамо подсјетити да је ријеч о оном чувеном генералу (намјерно не пишемо: ђенералу) без војске који је "ратничку славу" стекао у чувеној операцији на Вучјој планини, када је дошавши да спријечи шверц са непријатељском страном, помпезно најавио беспоштедни лов на "крупне звјерке", а кад се слегла прашина и разишао дим од испалених ћорака, испоставило се да је умјесто "капиталаца" страдала тек понека ситна звјерчица, она која је из страха и незнања, уловила саму себе.

Иначе, они који буду писали историју протеклог рата, имаће грдне муке да докуче када је, гдје, како и зашто Богдан Суботић добио генералске еполете. Наиме, зна се поуздано да је био генерал без војске, односно да осим униформе и еполета, са војском није имао ништа заједничко. Неки чак веле да му је генерал Младић (е, ту се већ мора написати: ђенерал) чак изричитом наредбом био забранио улазак у било коју команду или јединицу Војске Републике Српске. Но, то што Суботић као генерал није учествовао у рату можда и не треба узимати за превелику грешку. Није, ето, ни Алекса Касаповић, па је, видите, ипак добио орден, чак далеко већи него и један борац у Теслићу. Зато, не треба се много изненадити ако можда ускоро сазнамо да је и генерал Суботић постао пети српски војвода.

А зашто да и не буде? Јер, ако

је то могао Радомир Путник послвије Брегалнице, Степа Степановић послвије Цера, Живојин Мишић након Колубаре, а Петар Бојовић по пробоју Солунског фронта и ослобођењу Србије, заслужио је, ваљда, и генерал Суботић нешто слично послвије Вучје планине.

НАПОМЕНА: Извињавамо се славним српским војсковођама (и нашим читаоцима, дакако), што у покушају да будемо иронични, Богдана Суботића бар и за тренутак стависмо уз њихов бок. Истовремено, молимо надлежне државне институције да наш приједлог за унапређење Богдана Суботића не схвате озбиљно. Намјера нам је само била да дозом шале бар донекле покушамо ублажити горчину коју након читања овог текста мора осјетити сваки читалац.

П.С. (други пут)

Предсједник Скупштине општине Теслић Алекса Касаповић у међувремену је имао и међународну промоцију свог ордена. Наиме, очевици веле да му је "колајна" изузетно лијепо пристајала приликом недавних братских сусрета са делегацијом Грка са Кипра, овдје у Теслићу. Аферим јуначино...

Ипак, не треба се понекад ни шалити. Јер, и приједлог да се Алекси Касаповићу додјели орден Његоша другог реда, вјероватно је била нечија неукусна шала. (Неукусна првенствено због блаћења Његошевог имена). Па ипак, неко није разумио шалу и ето шта се десило. Човјек ни крив ни дужан, умјесто да се поноси, сада мора да се стиди због додијељеног му ордена.

А можда се и не стиди? Може образ свашта да поднесе, нарочито ако га нема.

Душан В. Кузмановић

КУЛТУРА И НЕКУЛТУРА

Погубна културна политика - Одлуке које нису утемељене на знању, традицији и перспективи - Професори и ученици средњих школа гријали су се једне ратне зиме књигама - Нездраве амбиције и велико ништа у култури Теслића траје до данас. -

Нема те представе која вјечно траје, каже стара умна изрека. Трагика ових дана је што представе у режији теслићких културних аналфабета, незналица и анонимуса уопште траје. У култури се све своди на знати, умјети и видјети. Али они који воде културу нашег града и који одлучују о томе, живе не "гледајући". Краткорочно и трагични за њих, погубно за све нас.

Њихов ментални склоп је омеђен сујетом, личним и глобалним незнањем лажних патриотизмом, самољубљем... Неки од њих су свјесни властитих ограничених могућности. Зато су очајни у покушајима да се уништи све што би могло дати назнаке њиховог незнања.

БЕЗ МЈЕРЕ И УКУСА

У атмосфери културне (не) хигијене доношене су протеклих година одлуке које нису утемељене у знању, искуству, традицији и перспективи. Те одлуке и рјешења биле су само начин спашавања личних слабости, гушења бољих и мудријих и коначно пут за скривање властитог богаћења. Погрешних корака не мањка. Не треба бити посебно мудар и далековид па их не уочити.

Када је у љето 1995. године у јеку крвавих борби за Теслић неко одлучио да као патриота без мане прави каријеру, ИО општине доноси одлуку о формирању Народне библиотеке и њеном издавању из Центра за културу и образовање. Једна одлука двије небулозе. Двије небулозе-мрак. Народна библиотека је формирана још у прошлом вијеку, а по старом, новом и најновијем закону о библиотекарству, библиоте-

ка у Теслићу нема ни минимум елемената (број читалаца, број књига) да буде самостална.

Али појавио се кадар без мане који по сваку цијену мора бити директор. Дакле, "цабу" прошли вијек, "цабу" закон. Устоличење кадровика власти за директора библиотеке било је попраћено ватрометом глупости о култури и српској културној политици, зачињено сладуњавим србовањем без имало мјере и укуса. Шлаг је дошао касније у виду енергичног издавања "неподобних" књига и омогућавања њиховог спаљивања. Добро се зна ко је у овом вијеку тако здушан ушао у рат са књигом.

КЊИГЕ НЕ ОГРИЈАШЕ ПРОФЕСОРЕ

Професори и ученици средњих школа гријали су се те дуге зиме књигама Народне библиотеке. У пламену додворачке политике, бљутавог реторичког патриотизма, родио се кадровик неких с власти. Директор, српкиња, визионар, патриота каквог овај град не памти прави рез међу књигама па на ходнике смеће избацује једног Бранка Ћопића, књиге Адорна, Маркузеа, Сартра, читаве едиције, енциклопедијска издања... На мети мудре патриоте

нашло се све што има призив не-познавања и тајне. Истина на "ломачи" се нашло и мноштво дијела "класика" наше неславне прошлости. Госпођа са цвијетом у коси (алузије случајне) није схватила да се њен народ у својој дугој и славној историји никада није бавио ломачама већ мудрошћу и знањем. Када год је било супротно пролазио је лоше. Кадровчић је тако запосјео столицу директора једне мудре установе дјелујући далеко од мудрости, кујући велике планове о својој величини.

И поред свега у магловитом сјећању је та зима када се просвета ипак није огријала. "Цабу" им књиге, рекла би дама са цвијетом у коси.

Када гори стара хартија обично се осјети здрав дим. Али овај пут ширио се и шири несношљив смрад, који разумљиво утиче на смањење броја читалаца библиотеке. Он, тај густ и смрдљиви дим не дозвољава да се обави попис књига, нормалан и законит у таквим ситуацијама, како би се утврдило које то књиге не огријаше професоре. Тај смрад, те нездраве амбиције, то као планински кромпир велико НИШТА траје и до данас. Боже ала тукне. Дакле.?

(за радознале слиједи наставак)

Из прошлости Теслића

На Петровдан 1928. године народ пред православном црквом у Српској Врућици.

Као и све новине у овом времену беспарице, и наш лист издржаће се од помоћи и донација (не Сороша и сличних фондиција), већ искључиво од домаћих финансијера - људи жељних и жељних истине. Наравно, рачунамо и на приходе од рекламе, али пошто је ово први број и рекламне понуде тек можемо очекивати, да нам не би остала бјелина у листу, Редакција је одлучила да у овом првом броју "лед пробије" тако што ће (анти) рекламни простор бесплатно уступити "случајно" извученим срећним добитницима.

Сасвим намјерно, "жријебом" су извучена имена два привредна колектива, од бројних који егзистирају у нашем граду и општини. Приликом "жријебања" настојали смо да "срећници" буду једно државно и једно приватно предузеће (да се не каже, или бар помисли, да смо пристрасни), и замислите, нисмо имали среће. На извученим талонима, нашла су се имена двије фирме којима никако нисмо успјели да одредимо облик својине. Просто да се не повјерује - предузећа ни приватна ни државна (друштвена су законом укинута). Зато се унаприје извињавамо читаоцима што смо их можда ставили на муку, јер нисмо сигурни да ли ће и они у потпуности успјети да открију о каквим је привредним субјектима ријеч.

Но, пошто је то била воља "жријеба", ми нисмо могли, а ни хтели, да мијењамо ништа у пропозицијама. Промијенили смо можда само уобичајени клише рекламирања, али вјерујемо да се читаоци неће љути због тога. А и зашто би, кад је и њима јасно да је у овој општини све ионако већ одавно зрело за промјене:

Телефон: 074/736-138, 736-898, 730-596 Жиро рачун: 30997-065-4-74988
ул. Карађорђева ламела Е - 5 74270 Теслић

Баш је чудна Биљана Плавшић. "Открила" жена нешто што је васколики народ у Републици Српској знао већ годинама, па око тога дигла такву ларму, да је довела у питање не само свој опстанак на функцији председника Републике Српске, већ опстанак и саме Републике Српске.

Пошто се у вријеме настанка овог текста још увијек није знао расплет највеће политичке кризе у РС од њеног настанка, то се у њему и нећемо бавити вриједношћу, значајем и посљедицама Биљаниног "открића". По нама, оно у чему је његова несумњива вриједност, то је да је ово "откриће" изазвало још читав низ других "открића". Највриједније се свакако огледа у чињеници да су многи од оних (свака част нашем народном посланику Сави Кнежевићу на коректној бесједи) који су колико до јуче око Биљане Плавшић стварали светачки ореол, поредећи је са кнегињом Милицом, Милунком Савић и другим српским хероинама, или правећи од ње српску Јованку Орлеанку, на Десетом заседању Народне (распуштене?) скупштине Републике Српске одједном "окренули ћурак" и открили своје право лице и погане језике (такви су им вјероватно и срца и савјест), па о госпођи Плавшић избуљивали такве гадости да то ни овај папир (а папир увијек трпи све) не би могао поднијети. Тако смо одједном "сазнали" да нам је председник државе и "издајник", и "страни плаћеник" и "некрштена душа" и "трговац главом Радована Караџића" и много још шта друго.

Но, пошто је све то народ и чуо и видио, нема потребе понављати и набројати све "вјештичије" особине наше председнице. Наша јој је основна замјерка што

ТЕСЛИЋКИ "ЦЕНТРЕКС"

ФИМЕ КОЈИМА СУ НЕПОЗНАТИ ВЛАСНИЦИ, НИСУ САМО "ДОПРИНОС" ДРЖАВНО-ПОЛИТИЧКОГ ВРХА ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ. ИМА ИХ И НА НИЖИМ НИВОИМА.

је прецијенила вриједност свог "открића". Јер, ми српски радикали свакодневно долазимо до сличних спознаја и примјера који говоре о општој криминализацији државе, али од тога и не покушавамо направити политички капитал. Још мање вјерујемо да је спрега власти и криминала присутна само у врху државе (камо среће да је само ту). Напротив, свака наша општина има понеки свој "Центрекс" или "Селект-инпекс".

У прилогу оваквој тврдњи иде и чињеница да смо и ми, у припреми прилога за ову страну, "сасвим случајно открили" да и у Теслићу постоји фирма за коју се не зна ни чиме се бави, ни ко јој је власник. (Не тврдимо да је и једина такве врсте).

Дакле, приликом прављења списка теслићких предузећа која евентуално заслужују бесплатан "рекламни" простор у нашем листу, у телефонском именуку општине Теслић (издање: "Нели" 1995. године), на једној страници (странице нису нумерисане), међу телефонским претплатницима чије презиме почиње словом "С", пронашли смо рекламу фирме СПА која се, како стоји у заглављу, бави сервисирањем и производњом термотехничких уређаја и аутоматике у индустрији. Не слутећи ништа, уврстили смо је у списак, и гле, жријек је хтио да баш она буде међу добитницима бесплатног огласног простора. Међутим, ту почињу наше муке. На назначеној адреси (Карађорђева улица, Ламела Е-5) нисмо успјели пронаћи никакву фирму, а станари наведене зграде код којих смо се распитивали, заклињали

су се да ту нема никаквог предузећа.

У таквој ситуацији, преостало нам је само да окретањем једног од три наведена броја, покушамо успоставити контакт путем телефона. Али, опет нисмо имали среће, јер гласови с друге стране жице, на сваком броју (736-138, 736-898 и 730-596), сваки пут су нам саопштавали да смо добили приватан стан.

Сад већ збуњени, али још увијек упорни, настојимо утврдити да ли је грешка до телефонске централе или штампарска грешка у именуку. И десило се да смо поново остали у недоумици. Јер, поново листајући исти именик, утврдили смо да су бројеви са "меморандума" предузећа о коме је ријеч, у ствари приватни телефонски бројеви тројице угледних Теслићана: Драге Пајуновића, Милорада Станојевића и Саве Антешевића.

Ту је већ наша збуњеност достигла кулминацију, јер пошто смо за сву тројицу утврдили да су већ подуже вријеме директори три државна предузећа (Пајуновић-Поште, Станојевић - "Рада", а Антешевић "Меркура"), остало нам је "нејасно" какве они на неки начин имају везе са фирмом СПА. Отуда смо и морали дићи руке од даљег трагања, посебно зато што нисмо сигурни да ли је још увијек на снази она законска одредба (моралне и политичке не помињемо, јер коме је данас још стало до морала), по којој некад није било могуће да неко има приватно, а истовремено руководи предузећем у државној својини.

РАДОСТ ЗА ВЕШ МАШИНЕ

АКО ЈЕ БОЖУР СРПСКИ ЦВИЈЕТ, ЧИЈИ ЈЕ ДЕТЕРЦЕНТ АВА?

Д.О.О. **БОЖУР КОМЕРЦ**

ТЕСЛИЊ

Караборска 1

ТЕЛЕФОН

074/731-448

730-269

ПРОМЕТ И УГОСТИТЕЛСТВО

Према важећем законодавству ("позитивним законским прописима", што би рекли правници), у Републици Српској, с обзиром на својински карактер, тренутно постоје три врсте предузећа: државна, приватна и предузеће у мјешовитој својини. Међутим, поред ових, ту и тамо појави се понеко предузеће за које је тешко утврдити својински карактер. То су она такзвана страначка предузећа.

За њих је готово немогуће рећи да ли су државна или приватна, јер као што је познато, ни њихови оснивачи (политичке странке), немају карактер ни државних ни приватних организација. Истина, једна странка код нас себе поистовјеђује са државом, а неке, опет, имају чисто приватни карактер, било отуда што се у њиховом програму и дјеловању беспоговорно извршава воља само једног човјека, или отуда што неке странке осим председника и немају чланства.

Но, овај пут нас не интересује странка као политичке организације, већ првенствено њихове економске филијале, па се отуда из свијета политике, селимо у свијет бизниса.

Да Социјалистичка партија Републике Српске и Српска демократска странка СЗ, на општинском нивоу, нису само љути противници када је у питању политичка борба за власт, већ да су и у економској сфери непомирљиви ривали, показује чињеница да се оне већ дуже вријеме не боре само за наклоност и гласове теслињког бирачког тијела, већ им ништа мање није стало ни до Теслићана као потрошача. Наиме, држећи се девизе да неко не мора бити члан политичке странке или гласати на изборима али да нема тога који не мора јести (а то значи и куповати), и једна и друга страна су у строгом центру Теслића заузеле економску "бусију и свака на "својој" страни основала по трговачко предузеће, па након што су успјешно подијелиле народ, сада и једна и друга странка покушавају да "идеолошки" подијеле и теслињко тржиште. Тако грађани који нагињу "лијевој" поли-

тичкој опцији, могу ићи у "Меркатор СП", а оне који су остали "окорјели националисти", преко пута чека "Божур-комерц". Да неко не би случајно залутао, локације предузећа су јасно идеолошки разграничене. На лијевој страни почетка улице Светог Саве фирма социјалиста, а десну страну исте улице кочоперно запосјео СДС-ов "Божур".

Пошто је познато да ове двије странке ни у Републици Српској, а у Теслићу поготово, никако не могу да се навикну да егзистирају једна поред друге, постало је опасно да и њихове бизнис-филијале дијеле исти простор у нашем листу, па ћемо их по систему - данас једна, сутра друга, морати раздвојити у наставку текста. Знам да ћемо бити оптужени за пристрасност, али "црвени картон" у овом броју добио је "црвени Меркатор".

Надамо се да се не љуте, јер требају да схвате да смо и ми десно оријентисана странка. Десна толико да нас СДС, кад год им је то политички корисно, називају "странком посестримом". (Поштеди нас Боже такве и толике сестринске љубави). Дакле, пошто је "божур српски цвијет", сви патриотски предидејени Срби, треба да се снабдијевају у "Божур-комерцу" (удаљеност никога неће оправдати) и не питајући за цијену. Избор роба је заиста широк, што би се рекло, од игле до локомотиве (за поријекло, молим да се не пита) и свако ће наћи понешто за себе. Само треба бити стрпљив и чекати на ред, јер муштерије су толико учестале, да особље у продавници стално мора навијати будилник како не би преспавало читаво радно вријеме.

Како сазнајемо, у ову продавницу највише навраћају инвалиди протеклог рата, који у њу залазе због "носталгије". Наиме, још док су просторије садашње продавнице зјапиле празне, напуштене и порушене, Одбор ратних војних инвалида у више наврата је тражио од власти да им се оне додијеле за њихов клуб. Молбама није удовољено, јер инвалиди су ионако за државу само терет, а СДС ју је и "створио у и одбранио".

Навраћају у "Божур" и пољопривредници, посебно они који су прољетос купили веома јевтино сјеме хибридног кукуруза у овом предузећу, па сад ослобођени свих брига око његовог окопавања, имају времена на претек за обилазак излога. Наиме, клијавост "Божуровог" хибрида била је таква да након сјетве ни један ратар више није тре-

бао залазити у њиву.

Да ли је у питању можда ендемично својство сјемена које је "Божур набавио за наше "тежак", па и оно као и цвијет божур, расте изгледа само на одређеним локалитетима, није нам познато, али знамо да је у Горњој Радњи, због оваквог хибридног сјемена изречена најцрња клетва која се у последње вријеме чула на рачун СДС-а. Наиме, када се "очисти" од свих псовки и других ријечи које "нису за новине", она (клетва) отприлике гласи: "Дабогда и ви на следећим изборима процентуално добили онолико гласова колики је био проценат клијавости сјемена које сте ми продали".

Без обзира на одушевљење купаца, продавници "српског цвијета" у Теслићу, ипак су се, нема сумње, највише обрадовале овдашње веш машине. Јер, након што су свих ратних година морале гутати којекакве детерценте из хуманитарне помоћи, који, чим се накупе, претварају се у некакву гипасту масу, може се само замислити какву су стројеви за прање рубља радост доживјели након што им је "Божур" понудио чувену заборављену "АВУ". Вјерујемо да је радост била толико велика, да су веш машине марке "Горење" можда помислиле да је обновљена СФРЈ. Јер шта је и могла друго да осјећа словеначка машина када је у српском дому, неочекивано добила муслимански детерцент.

И ето, да нам то нису откриле веш машине, не бисмо ни знали да је СДС-ов "Божур-комерц", већ успоставио економске везе са Босанско-херцеговачком федерацијом, јер колико нам је познато, детерцент АВА до сада се производио у Тузли.

Но, заборавимо "балинску" АВУ, и вратимо се "српском" "Божуру", коме смо и намијенили овај рекламни простор. Наиме крајње је вријеме да овом тексту покушамо бар мало дати чисто рекламни карактер. На примјер, реклама за "Божур-комерц" можда би могла да гласи овако: Ако је "Промтес кућа вашег и нашег повјерења", онда је "Божур-комерц" кућа искључиво Њиховог повјерења. (Под појмом "Њиховог", мисли се на њих. Оне који у "Божур" имају неограничено повјерење, па зато у њега неће сигурно никада послати ни тржишну инспекцију, а још мање финансијску полицију). Или овако:

Ако је божур српски цвијет, чији је детерцент Ава?